

Het archief als nutsvoorziening

18 september 2023

Veranderde rol van archieven

Margreet Windhorst • 1st
beleidsadviseur en penvoerder
4mo ...

Archieven als nutsvoorziening: die houd ik er in!

Like · 2 | Reply

Archief is niet langer het eindstation van de informatie, maar een nutsvoorziening
Faciliteren (her)gebruik voor burger en ambtenaar
Oplossing kan gelijk zijn voor alle informatietypen

37:17 / 56:13

KVAN webinar Food for Thoughts | Woo en actief openbaar maken van overheidsinformatie

Verborgen

Geabonneerd

2

Delen

Downloaden

...

248 weergaven 4 maanden geleden #woo #gemeenten #archieffsector

De Wet open overheid (Woo) verplicht overheidsorganisaties om zo veel mogelijk informatie actief openbaar te maken. Het realiseren van een heldere en duurzame publicatievorm voor deze informatie is een uitdaging. Stadsarchief Amsterdam gebruikt hiervoor het publicatiekanaal open.amsterdam. Hoe hebben zij dat gedaan? ...meer

Koplopersbijeenkomst

6 juni 2023

WOO en actief openbaar maken van
overheidsinformatie

× Gemeente
× Amsterdam
× Stadsarchief

ARCHIEF
DAGEN

Archief als nutsvoorziening!

WOO en actief openbaar maken van overheidsinformatie

Panelgesprek

× Gemeente
× Amsterdam
× Stadsarchief

 ARCHIEF DAGEN

Archief als nutsvoorziening!

WOO en actief openbaar maken van overheidsinformatie

Panelgesprek

 nationaal archief

 westfries | wvaf

 Gemeente Amsterdam Stadsarchief

 Koninklijke Vereniging Archiefsector Nederland KVAN

 ARCHIEF DAGEN

 DPS

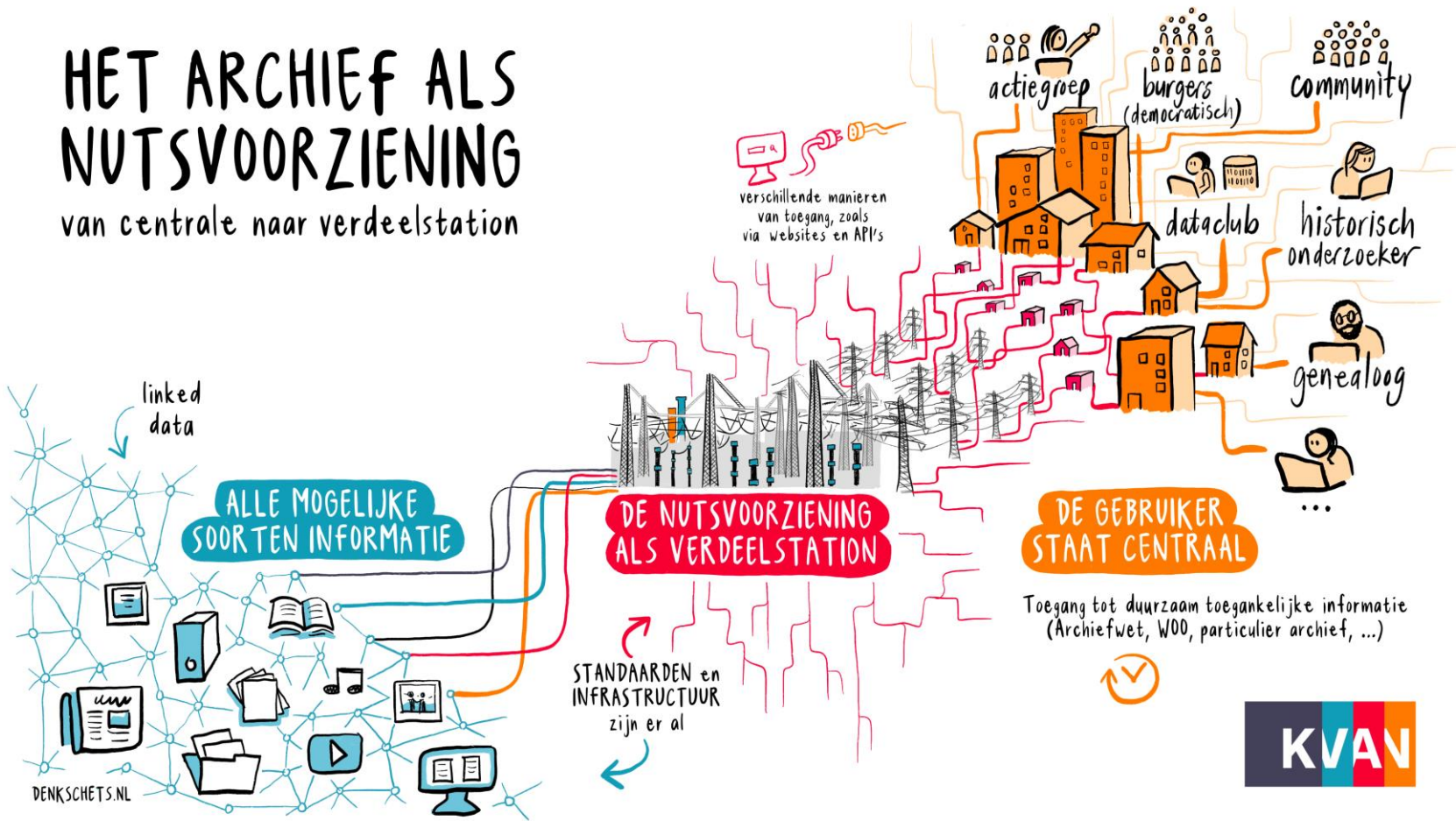
 DPS

Uw archief direct digitaal toegankelijk!

HET ARCHIEF ALS NUTSVOORZIENING

van centrale naar verdeelstation

DISCUSSIONENOTITIE

Het doel van deze notitie is om met elkaar te kijken naar onze toekomstige positie. We reflecteren op de veranderingen in het informatieveld, onze maatschappelijke rol en de wensen van bestaande en potentiële gebruikers

Nationaal Archief
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Opgesteld door:

Nieuw concept voor toekomstige rol

Van centrale voor opslag en beheer naar verdeelstation

Doel: gesprek over implicaties en hoe te realiseren

Kanteling: niet het *materiaal* maar de *gebruiker* voorop

De gebruiker wil verbindingen zien, en wil zoveel mogelijk gecentraliseerd informatie in samenhang kunnen bevragen en gebruiken

Verdeelstation is metafoor voor samenkomen en verdelen

Het archief als nutsvoorziening wil zeggen dat het archief wordt ingezet als centrale plek voor het faciliteren van alle vormen van gebruik en hergebruik van historische en actuele informatie

Informatienutsvoorziening die vrije toegang tot informatie biedt

Ongeacht de grond van reden van creatie van de informatie

Dat is het algemeen belang dat wordt gediend

Verbindende thema: toegankelijkheid van informatie

Nutsvoorziening: omgeving om te bewaren, en:

Technologie om te bevragen, interpreteren en gebruiken

Drie uitgangspunten:

De gebruiker centraal

Historische en actuele informatie

Nutsvoorziening als verdeelstation

Clichébeelden: stoffig, papier, oud, kluis zijn springlevend

Archief als onuitputtende en dynamische bron van informatie

Heden, verleden *en* toekomst

Beschikbaar voor wie dan ook, waar dan ook

Werkelijkheid: positionering als statisch einde van een keten

Weinig digitaal archief beschikbaar voor de gebruiker

Standaarden en digitale instrumenten uit papieren situatie

Weinig samenhang

Focus vooral op klassieke gebruikers

Nieuwe potentiële op data georiënteerde gebruikers

Op zoek naar *informatie*

Historische en actuele informatie (en verbinding er tussen)

Deze gebruikers haken vroegtijdig af

Waar deze gebruikers mee geholpen zijn is een archief dat gebruik van informatie als vertrekpunt neemt en fungeert als verdeelstation. Zoals het verschil tussen een batterij (opslag) en verdeelstation (leveren)

Beeld van functie en maatschappelijke rol op z'n kop

- Toegang bieden tot informatie
- Intentie waaruit de informatie is gecreëerd

Deze twee aspecten staan los van elkaar

Essentie van waar het om gaat:

Algemene vrije toegang tot informatie, ongeacht door wie en wanneer die informatie is gecreëerd, duurzaam en begrijpelijk voor de gebruiker, onder beheer van de archiefinstelling

Probleem van onvindbare overheidsinformatie

Draagt niet bij aan beeld van transparante overheid

Oplossing duurzame toegankelijkheid als fundament

De burger wil duurzame toegang tot informatie, op een heldere manier, te begrijpen zonder voorkennis of in een doolhof van webpagina's met onduidelijke verwijzingen te belanden

Drie kernkwaliteiten archiefinstellingen:

1. Kennis van duurzame toegankelijkheid
2. Beschikbare digitale voorzieningen
3. Kennis van informatiedienstverlening

Niet alleen op grond van Archiefwet overgedragen informatie

Verbreiding klassieke rol archiefinstellingen

Maar alle informatie die duurzaam toegankelijk moet zijn

Archiefinstelling wordt letterlijk een nutsvoorziening

Algemeen belang: toegang bieden tot informatie

Ongeacht door wie en waarom deze informatie is gecreëerd

En waar deze is opgeslagen

Overheidsinformatie en particulier

Onderzoek is vrijwel nooit beperkt tot 1 instelling of bron

Onderzoek is combineren over grenzen van instellingen heen

De verbinding ontbreekt op dit moment

Verdeelstation dat zorgt voor twee dingen:

1. *Informatie is vrij beschikbaar voor iedereen, via applicaties en API's*
2. *Informatie uit verschillende stations kan met elkaar worden gekoppeld*

Linked data fundamenteel, niet voor erbij

Linked data **bij de bron**, via applicaties en API's

Van eiland naar **knooppunt** in een netwerk van informatie

Verbindingen tussen instellingen en domeinen

Betekenis van **context**

Belang niet alleen **burger**, maar ook de **overheid** zelf

Het verdeelstation is niet alleen een hub voor het verspreiden van informatie, maar een plek waar informatie en context gecombineerd worden

Drie generieke aspecten bij gebruik van archieven

Ongeacht vorm of type van het materiaal

- 1. Toegangen behoeven verdieping, verfijning en verrijking*
- 2. De archiefinstelling levert geen producten maar grondstoffen*
- 3. Bronnen worden door onderzoekers grootschalig bewerkt en verrijkt*

Archiefmedewerker als crowdsource manager

Gebruiker als co-creator

Community archiving

Directe toegang tot de bron (API's)

Hergebruik van onderzoeksresultaten

Rol archiefinstellingen verbreed door deze ontwikkeling

De "archivaris" wordt een professional die z'n kennis inzet om gebruikers te faciliteren, de crowd managet, communities adviseert en er voor zorgt dat gebruiksvoorzieningen technisch en inhoudelijk optimaal draaien

Ook in relatie tot vragen over functioneren overheid

De gebruiker aan de andere kant wordt co-creator die vanaf het moment dat de informatie wordt gevormd kan worden ingezet

Wat zijn de voordelen?

De gebruiker krijgt waar hij behoefte aan heeft

Via 1 loket, van waaruit informatie verder wordt gedistribueerd

Huidige gebruikers kunnen bediend blijven worden

Verbreiding rol naar knooppunt en vindplaats oud en nieuw

Oplossing voor gerelateerde problematiek (WOO)

Ontzorging overheidsorganisaties

We hoeven het niet *alleen* te doen

We hoeven het niet allemaal *zelf* te doen

Wat moeten we doen?

Herdefiniëren begrippen inhoudelijke kennis en specialist

Medewerkers met een andere focus

Opereren in netwerken

Nieuwe visie op dienstverlening ontwikkelen

Werken met standaarden

Informatiehuishouding op orde

Infrastructuur verder uitrollen en ontwikkelen

Inzet technologie: scannen, doorzoekbaar maken, AI

Wat hebben we nodig?

Ondersteuning van leveranciers van archiefsystemen

Nieuwe metadata standaarden, afgestemd op digitale informatie

(Linked) Open Data als principe, niet voor erbij

Duurzame innovatie op vlak van storage

Learning by doing, in kleine stappen met ruimte voor variatie

Resultaten opnemen in infrastructuur

Resultaten *laten zien*

Welke discussie moeten we voeren?

Nieuwe dimensie door digitale archieven en wetgeving

Informatie is recent, heeft andere vorm en grote volumes

Kennis moet sowieso in huis ontwikkeld of gehaald moeten worden

Kennis over de collectie of netwerken en facilitator / beheerder

~~Als wij het niet doen, doet het een ander het~~

Archiefinstellingen bij uitstek geschikt op deze rol op te pakken

Andere manieren dan voorheen

Essentie blijft gelijk: op een goede manier omgaan met informatie

Hoe kunnen we stappen zetten?

Er zijn al voorbeelden, bij grote en kleine instellingen

Proces opzetten voor delen van ervaringen

Groot en klein

Food For Thought, regiobijeenkomsten en jaarcongres

Doen, en denken als ondernemers

Van buiten naar binnen werken

De gebruiker als vertrekpunt, waar we onze rol op aanpassen

Zinvolle maatschappelijke functie

Nieuw concept voor toekomstige rol

Van centrale voor opslag en beheer naar verdeelstation

Doel: gesprek over implicaties en hoe te realiseren

De gebruiker voorop

Essentie: recht op *informatie*

Het archief als nutsvoorziening wil zeggen dat het archief wordt ingezet als centrale plek voor het faciliteren van alle vormen van gebruik en hergebruik van historische en actuele informatie